

POSTANOWIENIE

Dnia 23 kwietnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z powództwa S. Ś.
przeciwko [...] T. Spółce z o.o. w C.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 kwietnia 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w C.
z dnia 21 marca 2013 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje radcy prawnemu K. P. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w C. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o kwotę podatku od towarów i usług tytułem udzielonej z urzędu pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. przyznaje od strony powodowej na rzecz strony pozwanej 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powód wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w C. z 21 marca 2013 r. Zarzucono naruszenie: art. 126 § 1 k.p.c. w związku z art. 130 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c. „polegające na niezawezwaniu powoda do uzupełnienia braków formalnych apelacji”, art. 5 k.p.c. w związku z art. 130

§ 1 k.p.c. w związku z art. 386 § 2 k.p.c. „polegające na nieudzieleniu powodowi, występującego bez profesjonalnego pełnomocnika, niezbędnych wskazówek, co do sporządzenia apelacji, tj. powinności zaakcentowania uzasadnienia apelacji oraz załączenia wniosków o przeprowadzenie dowodów, których powód nie mógł powołać przed Sądem I instancji [...]”, art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 i art. 382 k.p.c. W ocenie skarżącego skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, spełniająca wymagania z przepisu art. 398⁴ k.p.c. podlega dalszej kontroli w postaci tzw. przedsądu a więc badaniu, czy w sprawie występują okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.) a mianowicie, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (co polega na przytoczeniu jego treści i wskazaniu argumentów prawnych, które z reguły prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych), czy istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości a także potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (co wymaga przedstawienia tych rozbieżności i wykazania, że przepisy je wywołujące nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowej judykaturze sądowej). W ramach przedsądu następuje także badanie, czy skarga jest oczywiście uzasadniona (przy czym oczywistość ta musi jawić się jako rażąca i od razu dostrzegalna, uwidoczniająca się bez głębszej analizy naruszenie prawa wyrażające się w sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji) a nadto, czy w sprawie nie występuje nieważność postępowania (postanowienie SN z 13 listopada 2008 r., II UK 228/08, LEX nr 564794).

Z przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty na poparcie tego twierdzenia. Skarżący winien w wywodzie

prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości (postanowienie SN z 25 lutego 2008 r., I UK 336/07, LEX nr 846126). Pojęcie „oczywistości” mieści się w sferze obiektywnej i łączy się z powinnością wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia wskazanych przepisów są zasadne *prima facie*, bez dokonywania głębszej analizy tekstu tych przepisów i bez doszukiwania się ich znaczenia (niepublikowane postanowienia SN z 24 kwietnia 2007 r., I CSK 100/07 i z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07 oraz z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁴ § 1 pkt 3 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (postanowienia SN z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007, II UK 45/07 niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109).

Zarzuty skargi sprowadzają się do twierdzenia, że Sąd powinien był pouczyć powoda nie tylko, co do czynności procesowych, a w szczególności czasu, miejsca i sposobu ich dokonywania, skutków prawnych tych czynności oraz zaniedbań w ich zakresie. W ocenie powoda, Sąd miał obowiązek szczegółowo poinstruować go, w jaki sposób dokonać czynności procesowej (w jaki sposób przygotować apelację w sprawie). Jest to całkowicie bezpodstawny pogląd i nie ma oparcia w art. 5 k.p.c., którego naruszenie zarzucono w skardze.

Przyjmuje się, że pouczeń dokonuje sąd (lub - stosownie do fazy postępowania - przewodniczący) w każdej instancji, ale tylko w razie uzasadnionej potrzeby. Wynikająca z art. 5 k.p.c. powinność sądu udzielania wskazówek tylko w uzasadnionych przypadkach zachodzi wtedy, kiedy strona z uwagi na swoją nieporadność, brak dostatecznej znajomości prawa i stopień skomplikowania sprawy nie jest w stanie zrozumieć istoty prowadzonego postępowania i podjąć w związku z tym stosownych czynności procesowych. Udzielenie pouczenia ma zapobiec wówczas nierówności między podmiotami postępowania, nie może natomiast naruszać bezstronności sądu. Jeżeli natomiast powód, pomimo swojej niepełnosprawności, wykazał w postępowaniu aktywność, a także znajomość

prawa w stopniu wskazującym na umiejętne popieranie powództwa, to zarzut uchybienia przepisom art. 5 i 212, zawarty w skardze kasacyjnej, należy uznać za niezasadny (wyroki SN: z 18 sierpnia 2009 r., I UK 74/09, LEX nr 530693; z 11 października 2007 r., IV CSK 174/07, LEX nr 438145; z 2 lutego 2011 r., I UK 293/10, LEX nr 811821). Z drugiej strony możliwość udzielania przez sąd stronom i uczestnikom postępowania występującym w sprawie bez profesjonalnego pełnomocnika potrzebnych wskazówek co do czynności procesowych oraz pouczenia ich o skutkach prawnych tych czynności i skutkach zaniedbań nie może być rozumiana jako obowiązek zastępowania inicjatywy dowodowej stron czy też obowiązek pouczeń w sytuacji, gdy ochrona praw procesowych tego nie wymaga. Dotyczy to w szczególności zachowań strony przy podejmowaniu czynności oczywiście zrozumiałych dla każdego (por. wyrok SN z 11 października 2000 r., II UKN 33/00, OSNP 2002, nr 10, poz. 251, oraz wyrok SN z dnia 9 lutego 2000 r., III CKN 590/98, LEX nr 52775).

W ocenie Sądu Najwyższego w sprawie należało zastosować art. 102 k.p.c.

aw